ASSIGNATURA: Dret Penal I (Part general)

CODI: 28033

LLICENCIATURA: Dret

FACULTAT: Dret

(VALIDAT PEL CURS 2007/08)

INTRODUCCIÓ

Tema 1: CONCEPTE DE DRET PENAL: concepte de norma penal. Conceptes de delicte i de sanció penal. Penes i mesures de seguretat. Estructura del Codi penal i de les normes penals. Referència a l'àmbit d'aplicació temporal i espacial i personal de la llei penal. Dret penal i dret penal administratiu sancionador. Referència a la relació del dret penal amb disciplines afins.

Tema 2: FINALITATS DEL DRET PENAL: teories de la pena

Tema 3: PRINCIPIS CONSTITUCIONALS EN MATÈRIA PENAL: El Pr. de legalitat. Pr. de "ne bis in idem". El Pr. D'exclusiva protecció de béns jurídics. El Pr. d'intervenció mínima. Pr. d'ofensivitat i "ultima ratio". El Pr. de culpabilitat. Pr. de proporcionalitat. Pr. d'Humanitat.

Tema 4: ESCOLES PENALS I DOGMÀTICA PENAL A L'ACTUALITAT: La ciència penal moderna i la Il·lustració. L'evolució posterior de la ciència penal. Escola Clàssica. Escola positiva. Dogmàtica penal i Política criminal.

LA LLEI PENAL.

Tema 5: PRINCIPI DE LEGALITAT. Plantejament general. Enunciat de les garanties que conté. Pr. de legalitat en els delictes i les penes: a) reserva de llei i reserva de llei orgànica, b) prohibició de retroactivitat i retroactivitat de la llei més favorable; les lleis temporals c) principi de taxativitat i seguretat jurídica; d) Prohibició d'analogia i anologia "in bonam partem"; e) El Principi "non bis in idem".

Tema 6: PRINCIPI DE LEGALITAT (cont.): garantia jurisdiccional. Garantia d'execució. Tècniques legislatives i principi de legalitat: lleis penals incompletes i lleis penals en blanc. Fons indirectes del Dret penal: el paper del costum, els principis generals del dret i la jurisprudència.

Tema 7: ÀMBIT ESPACIAL DE LA LLEI PENAL: Territorialitat de la llei penal. Concepte jurídic de territori. Extraterritorialitat de la llei penal. Dret penal internacional. L'extradició: concepte, classes i principis dominants.

Tema 8: ÀMBIT PERSONAL DE LA LLEI PENAL: El principis d'igualtat front la llei. Inviolabilitats. Immunitats.

TEORIA DEL DELICTE

Tema 9: CONCEPTE DE DELICTE: teoria jurídica del delicte. Noció de delicte en el Dret penal espanyol. Classificació dels delictes.

A) LA TIPICITAT

Tema 10: SUBJECTE I COMPORTAMENT: a) Subjecte (actiu i passiu). Referència a l'actuació en nom d'un altre i a la responsabilitat de les persones jurídiques. B) Comportament (acció i omissió), teoria del comportament; supòsits d'inexistència de comportament.

Tema 11: LA TIPICITAT: el bé jurídic. Elements del tipus.

Tema 12: LA TIPICITAT. ASPECTE OBJECTIU: Causalitat i imputació objectiva.

Tema 13: LA TIPICITAT. ASPECTE SUBJECTIU: El delicte dolós. El dol. Elements. Classes. Error de tipus. Elements subjectius del tipus d'injust.

Tema 14: LA TIPICITAT. ASPECTE SUBJECTIU (Cont.): El delicte imprudent. Imprudència: concepte i classes. Sistema legal d'incriminació de la imprudència. Preterintencionalitat.

Tema 15: LA TIPICITAT AL DELICTE D'OMISSIÓ: omissió pròpia. Omissió impròpia (o comissió per omissió).

B) L'ANTIJURIDICITAT

Tema 16: L'ANTIJURIDICITAT. CONCEPTE I QÜESTIONS GENERALS. Concepte d'antijuridicitat. Exclusió de l'antijuridicitat: causes de justificació. Elements de les causes de justificació. Error sobre les causes de justificació.

Tema 17: CAUSES DE JUSTIFICACIÓ: la legítima defensa; concepte i requisits.

Tema 18: CAUSES DE JUSTIFICACIÓ (cont.): L'estat de necessitat; concepte i requisits. Classes.

Tema 19: CAUSES DE JUSTIFICACIÓ (cont.): El compliment d'un deure, exercici legítim d'un dret, ofici o càrrec. La problemàtica del consentiment.

© LA CULPABILITAT

Tema 20: CONCEPTE I QÜESTIONS GENERALS: Concepte de culpabilitat. Elements de la culpabilitat: imputabilitat, coneixement de l'antijuridicitat i exigibilitat.

Tema 21: CAUSES D'EXCLUSIÓ DE LA CULPABILITAT: la qüestió de la minoria d'edat penal. Causes d'inimputabilitat. El problema de l"actio libera in causa".

Tema 22: CAUSES D'EXLUSIÓ DE LA CULPABILITAT (cont.): l'error de prohibició. La no exigibilitat d'una altra conducta. La por insuperable.

Tema 23: PUNIBILITAT: teoria general sobre la punibilitat com a element del delicte. Causes de no punibilitat (personals, procedimentals i objectives).

D) ITER CRIMINIS I CODELINQÜÈNCIA.

Tema 24: ITER CRIMINIS: Els actes preparatoris. Els actes executius: la temptativa. La temptativa inidònia. El desistiment. La consumació..

Tema 25: AUTORIA I PARTICIPACIÓ: El principi d'accessorietat. Autoria: l'autor directe, l'autor mediat, la coautoria. Participació: l'inductor, el cooperador necessari, el còmplice simple. Distinció entre participació i encobriment. Participació en delictes especial.

ELEMENTS ACCIDENTALS DEL DELICTE

Tema 26: CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES DE LA RESPONSABILITAT: teoria general sobre les circumstàncies. Circumstàncies atenuants. Circumstàncies agreujants. Circumstància mixta.

Tema 27: CONCURS DE LLEIS I CONCURS DE DELICTES: concurs de lleis. Concurs de delicte: concurs ideal, concurs medial, delicte continuat, delicte massa, concurs real.

CONSEQÜÈNCIES JURÍDIQES DEL DELICTE.

Tema 28: CLASSES DE PENES: Classificació legal de les penes. Penes privatives de llibertat. Penes privatives de drets. Penes pecuniàries. Distinció entre penes principals i accessòries.

Tema 29: DETERMINACIÓ DE LES PENES: Determinació legal, determinació judicial i determinació executiva.

Tema 30: SUSPENSIÓ I SUBSTITUCIÓ DE LES PENES PRIVATIVES DE LLIBERTAT: suspensió de l'execució de la pena. La suspensió de l'execució de la pena per tractament sobrevingut. Sancions substitutives.

Tema 31: EXECUCIÓ DE LES PENES PRIVATIVES DE LLIBERTAT: Llei i reglament penitenciaries: principis generals de l'execució penal. La llibertat condicional.

Tema 32: A) MESURES DE SEGURETAT: concepte i garanties bàsiques. Règim general. Règim específic: mesures privatives de llibertat, mesures no privatives de llibertat. Règim legal de la minoria d'edat penal. **B) CONSEQÜÈNCIES ACCESÒRIES DEL DELICTE**.

Tema 33: RESPONSABILITAT CIVIL DERIVADA DE DELICTE: Responsabilitat civil derivada de delicte i falta. Costes processals.

Tema 34: EXTINCIÓ DE LA RESPONSABILITAT PENAL: Causes d'extinció: règim legal. Estudi particular de la prescripció, l'indult i el perdó de l'ofès. La cancel·lació dels antecedents penals.